

รวมคำบรรยาย

ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๓๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ เล่มที่ ๔

บทบรรณาธิการ

คำถาม สุนัขกัดผู้อื่นจนถึงแก่ความตาย เจ้าของสุนัขจะมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๑, ๓๗๗ หรือไม่ และจะต้องรับผิดชอบในทางแพ่งหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๑๖๓๘/๒๕๖๕

จำเลยเป็นผู้ให้อาหารแก่สุนัขที่กัดผู้ตายตลอดมา เป็นระยะเวลาต่อเนื่องกันมานานราว ๒ ถึง ๕ ปี และให้อาหารบริเวณบ้านจำเลย ทั้งให้ลูกสุนัขที่เกิดจากสุนัขดังกล่าวแก่ผู้อื่น พฤติการณ์การกระทำของจำเลยดังกล่าวบ่งชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า จำเลยเลี้ยงดูสุนัขดังกล่าวอย่างเป็นเจ้าของสุนัข มิใช่เพียงการให้ความเมตตาแก่สุนัขจรจัดทั่วไปเท่านั้น จำเลยจึงเป็นเจ้าของและผู้ควบคุมสุนัขที่กัดผู้ตาย ก่อนเกิดเหตุสุนัขของจำเลยเคยกัดไก่ของ ส. ถึง ๑๗ ตัว ทั้งยังเคยกัดไก่ เป็ด โค และกระบือมาก่อนแล้วหลายครั้ง ถือได้ว่าสุนัขของจำเลยเป็นสัตว์ดุร้าย จำเลยซึ่งเป็นเจ้าของจึงต้องควบคุมดูแลเป็นพิเศษกว่าปกติธรรมดา เพราะอาจทำอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของผู้อื่นได้ แต่จำเลยมิได้ล่ามโซ่หรือขังกรงไว้กลับปล่อยปลละเลยให้สุนัขของจำเลยวิ่งไปทั่วหมู่บ้านได้จนเป็นเหตุให้สุนัขของจำเลยกัดทำอันตรายแก่ชีวิตของผู้ตาย การกระทำของจำเลยจึงเป็นการกระทำโดยปราศจากความระมัดระวังซึ่งบุคคลในภาวะเช่นจำเลยจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ และจำเลยอาจใช้ความระมัดระวัง เช่นว่านั้นได้ โดยการควบคุมสุนัขให้อยู่ภายในบริเวณบ้าน ล่ามโซ่ หรือให้อยู่กรงแต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่ และมีได้ควบคุมสัตว์ดุร้ายปล่อยปลละละเลยให้สัตว์นั้นเที่ยวไปตามลำพังจนทำอันตรายแก่บุคคล การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดฐานกระทำโดยประมาท และการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย และฐานเป็นผู้ควบคุมสัตว์ดุร้ายปล่อยปลละละเลยให้สัตว์นั้นเที่ยวไปตามลำพังจนทำอันตรายแก่บุคคล

คำสั่งใหม่ทดแทนที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้คำสั่งใหม่ทดแทน และศาลชั้นต้นกำหนดให้จำเลยชดใช้เงินนั้น แม้ผู้ร้องจะไม่ได้ฎีกา แต่คดีนี้เป็นคดีส่วนแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา ในการพิพากษาคดีส่วนแพ่ง ศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีอาญาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๖ เมื่อคดีอาญา ศาลฎีกาฟังข้อเท็จจริงว่าจำเลยกระทำโดยประมาทไม่ได้ใช้ความระมัดระวังในการควบคุมเลี้ยงดูสุนัขของจำเลยซึ่งเป็นสุนัขดุ และการกระทำนั้นเป็นเหตุให้สุนัขของจำเลยกัดผู้ตายถึงแก่ความตาย การกระทำของจำเลยจึงเป็นความเสียหายเกิดขึ้นเพราะสัตว์ จำเลยซึ่งเป็นเจ้าของสัตว์จำต้องใช้คำสั่งใหม่ทดแทนให้แก่ผู้ร้องซึ่งเป็นฝ่ายที่ต้องเสียหายเพื่อความเสียหายใด ๆ อันเกิดแต่สัตว์นั้น ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๔๓๓ วรรคหนึ่ง ทั้งบทบัญญัติมาตรา ๔๓๔ วรรคหนึ่ง ให้อำนาจศาลกำหนดคำสั่งใหม่ทดแทนว่าจะพึงใช้สถานใด เพียงใดนั้น ให้ศาลวินิจฉัยตามควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิด

คำถาม นำเช็คที่บุคคลอื่นเป็นผู้ส่งจ่ายไปเสนอขายลดเช็ค ต่อมาธนาคารตามเช็ค ปฏิเสธการจ่ายเงิน บุคคลที่นำเช็คไปขายลดหลอกลวงขอรับเช็คคืนอ้างว่า ผู้ส่งจ่ายเช็คตาย ขอให้นำเช็คมาคืนเพื่อนำเช็คไปให้ทายาทเพื่อแลกเปลี่ยนเงินสดนำมาคืนให้ซึ่งไม่ใช่ความจริง ผู้รับแลกเช็คหลงเชื่อจึงคืนเช็คให้ไป ดังนี้ เป็นความผิดฐานเอาไปเสียซึ่งเอกสารของผู้อื่น หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๑๔๗๒/๒๕๖๕

สัญญาขายลดเช็คเป็นสัญญาต่างตอบแทนประเภทหนึ่งต่างหากจากการให้กู้ยืมเงิน เมื่อไม่ปรากฏว่าสัญญาขายลดเช็คในคดีนี้มีลักษณะเป็นการอำพรางการให้กู้ยืมเงินแล้ว กรณีจึงไม่อยู่ในบังคับห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตราตามกฎหมายดังกล่าว

ความผิดฐานเอาไปเสียซึ่งเอกสารของผู้อื่นตาม ป.อ. มาตรา ๑๔๘ เป็นความผิดต่อเจ้าพนักงานในการยุติธรรม กฎหมายมุ่งคุ้มครองเอกสารที่เป็นพยานหลักฐานสำคัญ ปัญหาสำคัญที่ต้องพิจารณาคืออยู่ที่ว่าเช็คเป็นเอกสารของใครโดยไม่จำเป็นต้องพิจารณาว่ามูลหนี้ตามเช็คดังกล่าวบังคับได้ตามกฎหมายหรือไม่ จำเลยทั้งสองขายลดเช็คให้แก่โจทก์ เช็คนั้นก็ เป็นเอกสารของโจทก์ การที่จำเลยทั้งสองร่วมกันเอาไปเสีย ทำให้โจทก์ขาดพยานหลักฐานที่ จะฟ้องร้องบังคับคดีตามกฎหมาย โจทก์จึงเป็นผู้เสียหายโดยนิตินัยซึ่งมีอำนาจฟ้องจำเลยทั้งสอง ในความผิดฐานเอาไปเสียซึ่งเอกสารของผู้อื่นตาม ป.อ. มาตรา ๑๔๘

คำถาม ช่มชใจใจให้ผู้อื่นส่งมอบกุญแจรถยนต์ขณะจอดอยู่ที่ลานจอดรถ เป็น ความผิดฐานกรรโชกหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๒๒๖/๒๕๖๕

คดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาเป็นคดีที่ฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนในมูลละเมิดที่ สืบเนื่องมาจากการกระทำความผิดอาญาฐานใดฐานหนึ่ง ความรับผิดชอบในทางแพ่งจึงเป็นผลมา จากการกระทำความผิดอาญา แม้คดีส่วนอาญาตามคดีอาญาปรากฏข้อเท็จจริงเพียงว่าจำเลย ช่มชใจใจให้โจทก์ส่งมอบกุญแจรถยนต์คันพิพาทแก่จำเลยโดยไม่ได้กล่าวว่าจำเลยยึดรถยนต์ คันพิพาทไว้หรือไม่ก็ตาม แต่โดยสภาพเป็นที่เข้าใจได้ว่าการที่จำเลยยึดหน่วงกุญแจรถยนต์ คันพิพาทไว้ ย่อมทำให้โจทก์ไม่อาจใช้รถยนต์คันพิพาทได้เช่นปกติ มีผลเสมือนหนึ่งจำเลยยึด รถยนต์คันพิพาทไว้นั่นเอง การที่โจทก์ฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้ว่าจำเลยยึดกุญแจรถยนต์และ รถยนต์คันพิพาทไว้เป็นเหตุให้โจทก์ได้รับความเสียหายขาดประโยชน์จากการใช้รถและต้อง ช่อมแซมรถยนต์คันพิพาท จำเลยต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายแก่โจทก์นั้น จึงเป็นการฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนในมูลละเมิดที่สืบเนื่องมาจากการที่จำเลยช่มชใจใจให้โจทก์

ส่งมอบกุญแจรถยนต์คันพิพาทให้จำเลยอันเป็นความผิดฐานกรรโชกตามคดีอาญา คดีนี้จึงเป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาดังกล่าว

คำถาม ใช้น้ำมันเบนซินใส่เจ้าพนักงานตำรวจขณะปฏิบัติการตามหน้าที่แล้วจุดไฟแช็กด้วย แต่ไม่ติด เป็นความผิดฐานใด

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๐๙/๒๕๖๕

จำเลยใช้น้ำมันเบนซินที่บรรจุในขวดน้ำดื่มขนาดบรรจุประมาณ ๖๐๐ มิลลิลิตรเต็มขวด ใส่ผู้เสียหายที่ ๒ ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานตำรวจและได้ปฏิบัติราชการไปตามหน้าที่จนเหลือน้ำมันเบนซินในขวดประมาณ ๑ ใน ๓ หรือประมาณ ๒๐๐ มิลลิลิตร น้ำมันเบนซินที่จำเลยใส่ผู้เสียหายที่ ๒ มีจำนวนมิใช่เล็กน้อย แม้น้ำมันเบนซินบางส่วนจะตกลงที่พื้น จึงถูกผู้เสียหายที่ ๒ บริเวณเสื้อด้านหน้าและเป่ากางเกง แล้วจำเลยพยายามจุดไฟแช็กแต่ไม่ติด จำเลยยอมเล็งเห็นผลได้ว่า หากน้ำมันเบนซินซึ่งเป็นวัตถุไวไฟถูกจุดไฟด้วยไฟแช็กไฟอาจไหม้เสื้อด้านหน้าและเป่ากางเกงของผู้เสียหายที่ ๒ รวมทั้งพื้นบ้านเกิดเหตุ แล้วลุกลามเผ่าตัวผู้เสียหายที่ ๒ จนเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิตได้ เมื่อจำเลยพยายามจุดไฟด้วยไฟแช็กแต่ไม่ติด ผู้เสียหายที่ ๒ ก็เข้าถึงตัวจำเลย แล้วช่วยกันกับพวกควบคุมตัวจำเลยไว้ได้ จำเลยลงมือกระทำความผิดไปตลอดแล้ว แต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผล โดยผู้เสียหายที่ ๒ ไม่ถึงแก่ความตายสมดังเจตนาของจำเลย จำเลยจึงมีความผิดฐานพยายามฆ่าเจ้าพนักงานซึ่งกระทำการตามหน้าที่

คำถาม ธนาคารใช้เงินตามเช็คซึ่งมีการแก้ไขชื่อผู้รับเงิน ธนาคารจะได้รับความคุ้มครองหรือไม่ เพียงใด

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๓๓๙/๒๕๖๕

จำเลยเป็นธนาคารพาณิชย์ พนักงานของจำเลยมีหน้าที่ต้องระมัดระวังและต้องใช้ความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษในการตรวจสอบเช็คที่โจทก์ส่งจ่าย หากมีการแก้ไขชื่อผู้รับเงินซึ่งเป็นข้อความสำคัญในเช็คโดยเห็นเป็นประจักษ์ก็ชอบที่จะปฏิเสธการจ่ายเงินเพราะเหตุที่เป็นตัวเงินปลอมตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๐๐๗ โดยแจ้งให้โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าของเช็คทราบทันทีไม่เช่นนั้นแล้วหากมีการจ่ายเงินตามเช็คไปย่อมเป็นการประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของพนักงานของจำเลย ลำพังแต่เพียงที่โจทก์ส่งจ่ายเช็คพิพาททั้งห้าฉบับแล้ว พ. แก่ไขปลอมแปลงเช็คนั้นภายหลังไม่อาจถือเป็นความประมาทเลินเล่อของโจทก์ ทั้งจำเลยไม่ได้นำสืบให้เห็นว่า

โจทก์ประมาณเงินเล่ออย่างไรจึงฟังไม่ได้ว่าโจทก์มีส่วนประมาณเงินเล่อด้วยและการใช้เงินไปตามเช็คของจำเลยจะได้รับความคุ้มครองเพียงใด ต้องเป็นไปตามที่ ป.พ.พ. มาตรา ๑๐๐๔ บัญญัติไว้ กล่าวคือ หากจำเลยได้ใช้เงินให้ไปตามทางการค้าปกติโดยสุจริตและปราศจากประมาณเงินเล่อ จึงจะถือว่าจำเลยได้ใช้เงินไปถูกระเบียบ แต่เมื่อพิจารณาเช็คพิพาททั้งห้าฉบับ เห็นประจักษ์ได้ว่ามีร่องรอยการชดเชยแก้ไขชื่อผู้รับเงิน ซึ่งหากพนักงานของจำเลยใช้ความระมัดระวังตามวิชาชีพก็น่าจะตรวจพบและมีข้อสงสัยว่าเป็นการแก้ไขชื่อผู้รับเงินในเช็คพิพาททั้งห้าฉบับนั้นได้ แต่พนักงานของจำเลยหาได้ใช้ความระมัดระวังในการตรวจสอบไม่ ดังนั้นการที่จำเลยจ่ายเงินตามเช็คพิพาททั้งห้าฉบับโดยมีการปลอมชื่อผู้รับเงินจึงเป็นความประมาณเงินเล่ออันเป็นการกระทำละเมิดต่อโจทก์ จำเลยจึงต้องรับผิดชอบต่อโจทก์

คำถาม บุคคลคนหนึ่งจำนองทรัพย์สินของตนไว้เพื่อประกันหนี้กับบุคคลอื่นจะต้องชำระ โดยมีข้อตกลงยอมรับผิดชอบใช้เงินที่ขาดจำนวน ข้อตกลงดังกล่าวมีผลบังคับหรือไม่ และจะมีผลถึงความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกันด้วยหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๔๙๒/๒๕๖๕

จำเลยที่ ๓ จดทะเบียนจำนองที่ดินของตนเป็นประกันการชำระหนี้ของจำเลยที่ ๑ โดยมีข้อตกลงยอมรับผิดชอบใช้เงินที่ขาดจำนวน หากขายทอดตลาดที่ดินทรัพย์สินจำนองได้เงินน้อยกว่าที่ค้างชำระจนครบถ้วน แต่ข้อตกลงดังกล่าวเป็นการต้องห้ามตาม ป.พ.พ. มาตรา ๗๒๗/๑ จึงตกเป็นโมฆะ อันมีผลให้จำเลยที่ ๓ ไม่ต้องรับผิดชอบในหนี้เกินราคาทรัพย์สินที่จำนองในเวลาที่ยังค้างชำระ แต่กรณีดังกล่าวหาได้มีผลไปถึงจำเลยที่ ๒ ผู้ค้ำประกันแต่อย่างใดไม่ จำเลยที่ ๒ จึงยังคงมีความผูกพันในอันที่จะต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ตามสัญญาค้ำประกัน แม้จะไม่ต้องรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมกับจำเลยที่ ๑ ก็ตาม เช่นนี้หากขายทอดตลาดที่ดินทรัพย์สินจำนองของจำเลยที่ ๓ แล้วได้เงินไม่พอชำระหนี้ โจทก์ยอมมีสิทธิบังคับชำระหนี้จากทรัพย์สินอื่นของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ โดยไม่จำต้องระบุในท่อนพิพากษาว่า หากบังคับจำนองเอาจากทรัพย์สินของจำเลยที่ ๓ แล้ว ได้เงินไม่พอชำระหนี้ให้โจทก์ยึดทรัพย์สินอื่นของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้โจทก์จนครบถ้วน

นายประเสริฐ เสียงสุทธีวงศ์
บรรณาธิการ